

לקט ידיעות – מרץ 2022

מנהלת התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך

רכז התכנית ועורך הלקט: עו"ד אורי בארי

צוות המחקר: יהל גרליץ, יעל יוסילביץ', שרון כץ, שירלי שלזינגר ואלון שרבטי

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

חקיקה

ב-15 במרץ התקבל חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב-2022.
10 במרץ, הודעת הכנסת.

פסיקה

בג"ץ 6896/18 רסמיה טעמה נ' המפקד הצבאי בגדה המערבית
ב-6 במרץ קיבל בג"ץ עתירה שהגישו פלסטינים כנגד הוראה לפיה לא יינתן היתר חקלאי לתושבי יהודה ושומרון להיכנס ל"מרחב התפר" לצורך עיבוד הקרקע, למי שבבעלותו חלקת קרקע קטנה שאינה עולה על 330 מ"ר, לאור הפגיעה הבלתי-מידתית בזכותם לקניין של בעלי הקרקעות. השופטים חיות ועמית, בדעת רוב, הורו למדינה לתקן את ההוראה בתוך 90 ימים. השופטת ברק-ארז, בדעת מיעוט, גרסה יש להורות על ביטול ההוראה.

בג"ץ 2235/14 ג'מיל רשאד סנדוקה נ' הרשות הממשלתית למים ולביוב

ב-15 במרץ [מחק](#) בג"ץ עתירה שהגישו פלסטינים במסגרתה התבקש להורות למדינה ולעיריית ירושלים לוודא כי למספר שכונות פלסטיניות הנמצאות בגבול המוניציפאלי של העירייה, אך מעבר לגדר ההפרדה, תהא אספקת מים תקינה ורציפה. זאת, לאור שינוי בתשתית הנורמטיבית של העתירה בשל תיקון בחוק התכנון והבנייה מחודש ינואר 2022 המאפשר לחבר, בתנאים מסוימים, מבנים שנבנו באופן בלתי חוקי לתשתיות.

רע"א 2401/21 סאמי ג'אעוני נ' נחלת שמעון בע"מ

ב-1 במרץ [קיבל](#) בית המשפט העליון, ברוב דעות, ערעור שהוגש על ידי ארבע משפחות פלסטיניות המתגוררות בשכונת שייח ג'ראח במזרח ירושלים, כנגד החלטת בית המשפט המחוזי שאישר את צווי הפינוי שהוצאו כנגדם. [השופטים ברק-ארז ועמית](#), בדעת רוב, קבעו כי אין לפנות את המשפחות עד ביצוע הליכי הסדר המקרקעין והורו למשפחות לשלם דמי שכירות שנתיים מופחתים בסך 2,400 ש"ח. [השופט סולברג](#), בדעת מיעוט, גרס כי יש לדחות את הערעור.

עדכונים נוספים

ב-2 במרץ [חתמו](#) ישראל וארצות הברית על מזכר לחיזוק שיתוף הפעולה בהגנת הגבולות באמצעות חילופי מידע.

ב-9 במרץ [פרסם](#) מבקר המדינה, מתניהו אנגלמן, את דוח הביקורת השנתי אשר עוסק ברובו במערכת הביטחון. 9 במרץ, [הודעת המבקר](#).

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

ב-25 במרץ [פרסם](#) הדוח המיוחד של האו"ם לעניין מצב זכויות האדם בשטחים הפלסטינים הכבושים, מייקל לינק, דוח במסגרתו נטען כי פעולות ישראל כנגד הפלסטינים עולות כדי אפרטהייד.

25 במרץ, [הודעת האו"ם](#); 25 במרץ, [הודעת מועצת זכויות האדם](#).

ב-30 במרץ [אימצה](#) ועדת זכויות האדם של האמנה בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות הערות מסכמות בנוגע לדוח התקופתי החמישי [שהגישה](#) ישראל בחודש אוקטובר 2019.

ב-31 במרץ וב-1 באפריל אימצה מועצת זכויות האדם של האו"ם ארבע החלטות המבקרות את מדיניות ישראל בשטחי יהודה ושומרון, עזה ורמת הגולן. [החלטה 49/4](#); [החלטה 49/28](#); [החלטה 49/29](#); [החלטה 49/30](#).

ב-4 במרץ [הכריזה](#) אוסטרליה על ארגון החמאס, על כל זרועותיו, כארגון טרור.
4 במרץ, [Reuters](#).

ב-9 במרץ [הוציאה](#) צרפת מחוץ לחוק שני ארגונים פרו-פלסטינים בגין הסתה לשנאה ו אלימות כנגד ישראל.

ב-11 במרץ [הגיש](#) מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח העיתי בדבר יישום החלטה 1701 (2006).

ב-18 במרץ [הגיש](#) מזכ"ל האו"ם למועצת הביטחון את הדוח העיתי המסכם את פעולותיו של כוח שמירת השלום הבינלאומי בגבול בין ישראל וסוריה (UNDOF).

ידיעות בינלאומיות

התפשטות מגפת הקורונה

ב-15 במרץ [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי שווייץ הפרה את האמנה, שכן הגבלה גורפת על התקהלויות פרטיות וציבוריות, שהוטלה בשל מגפת הקורונה למשך חודשיים וחצי, ומנעה הפגנה של ארגון עובדים, אינה מידתית.

פלישת רוסיה לאוקראינה

ב-2 במרץ [אימצה](#) העצרת הכללית של האו"ם, בתמיכה רחבה של 141 מדינות, בכללן ישראל, החלטה המגנה בחריפות את הפלישה הרוסית לאוקראינה וקוראת לה להסיג את כוחותיה משטח המדינה.

2 במרץ, [הודעת האו"ם](#); 2 במרץ, [Reuters](#); 2 במרץ, [Guardian](#). לניתוח היבטים משפטיים של הפלישה ראו: [פנינה שרביט ברוך ואורי בארי](#), 7 במרץ, [INSS](#).

ב-3 במרץ [גינתה](#) מועצת מדינות הים הבלטי (CBSS) את רוסיה בשל פלישתה לאוקראינה והשעתה אותה מחברות במועצה. כמו כן הושעתה בלארוס מלכהן בתור משקיפה.
5 במרץ, [הודעת האיחוד האירופי](#); 5 במרץ, [Reuters](#).

ב-4 במרץ [אימצה](#) מועצת זכויות האדם של האו"ם החלטה במסגרתה גינתה את ההפרות של רוסיה בפלישתה לאוקראינה והורתה על הקמת ועדת חקירה לבחינת הפרות אלו וחשדות לפשעי מלחמה. בהמשך לכך, ב-30 במרץ [מונה](#) שלושה חברים לכהן בוועדת החקירה.
4 במרץ, [הודעת המועצה](#); 4 במרץ, [הודעת האו"ם](#); 4 במרץ, [Reuters](#).

ב-1 במרץ [הורה](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) על מתן סעדי ביניים דחופים במסגרת התלונה שהגישה אוקראינה כנגד רוסיה בשל הפרות נרחבות של זכויות אדם במהלך הפלישה למדינה. בית הדין הורה לרוסיה להימנע מלתקוף אזרחים ומטרות אזרחיות ולהבטיח את בטיחות צוותי הרפואה בשטח המותקף או הנתון למצור, ולעדכן על אודות מימוש ההוראה. לניתוח ההחלטה ודיון בתחולת האמנה על העימות בין המדינות ראו: [מרקו מילנוביץ'](#), 1 במרץ [Articles of War](#); לניתוח וביקורת של סעדי הביניים שהוצאו ראו: [אליאב ליבליך](#), 7 במרץ, [Just Security](#).

ב-15 במרץ [הודיעה](#) רוסיה באופן רשמי על פרישתה ממועצת אירופה (Council of Europe) ועל כוונתה לפרש מהאמנה האירופית לזכויות אדם (ובכך מבית הדין האירופי לזכויות אדם ה-ECtHR). ב-16 במרץ [אימצה](#) המועצה החלטה במסגרתה הורתה על הוצאת רוסיה מהארגון. ב-22 במרץ [קבע](#) בית הדין כי רוסיה תחדל להיות חברה בו החל מ-16 בספטמבר 2022. 16 במרץ, [הודעת המועצה](#); 16 במרץ, [The Hill](#). לביקורת על הוצאת רוסיה מהארגון בשל ההשפעה השלילית על זכויות האדם ראו: [ג'אניקה ג'אן](#), 23 במרץ, [EJIL:Talk!](#); לניתוח וביקורת של החלטת בית הדין ראו: [קנסטנסין דז'הסיארו ולורנס הלפר](#), 29 במרץ, [EJIL:Talk!](#).

ב-16 במרץ [הורה](#) בית הדין הבינלאומי לצדק (ICJ) על מתן סעדים זמניים בתלונה שהגישה אוקראינה כנגד רוסיה בשל עיוות המושג רצח עם והטחת האשמות שווא. בית הדין הורה לרוסיה להשעות את הפעולות הצבאיות שלה עד לסוף הדיון בתלונה, וקבע כי על שני הצדדים להימנע מפעולות שעלולות להחמיר או להאריך את הסכסוך ביניהן. 16 במרץ, [תקציר ההחלטה](#); 16 במרץ, [הודעת בית הדין](#); 16 במרץ, [ASIL](#). לניתוח סעדי הביניים שהוצאו ראו: [מרקו מילנוביץ'](#), 16 במרץ, [EJIL:Talk!](#).

ב-2 במרץ [הודיע](#) תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי, קארים חאן, על פתיחת חקירה בנוגע לפשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות שהתרחשו במזרח אוקראינה וחצי האיים קרים מאז שנת 2014, וכי ייכללו בה גם חשדות לפשעים שמתבצעים במהלך הלחימה הנוכחי. 3 במרץ, [Reuters](#); 3 במרץ, [Guardian](#). לדיון בפעולות החקירה אגב ריבוי הראיות הדיגיטליות ראו: [רבקה המילטון ולינדזי פרימן](#), 2 במרץ, [Just Security](#); לדיונים בעמדת ארצות הברית ביחס לחקירה ולבית הדין באופן כללי ראו: [אדם קית'](#), 8 במרץ, [Just Security](#); [דוד שוונדימן](#), 20 במרץ, [Just Security](#); לדיון בערוצים השונים לחקירת הפשעים, כולל בבית הדין, ראו: [סרגיי וסילייב](#), 3 במרץ, [EJIL:Talk!](#); לדיון במשמעות פניית 41 מדינות חברות לחאן בבקשה לחקור ראו: [ג'ורג' נקאשידזה](#), 25 במרץ, [Opinio Juris](#).

במהלך חודש מרץ הטילו מדינות וארגונים סנקציות נוספות חסרות תקדים על רוסיה בשל פלישתה לאוקראינה. בין היתר, [ארצות הברית](#), [האיחוד האירופי](#) ו**בריטניה** הטילו סנקציות מגוונות על המגזר הפיננסי, מגזר האנרגיה, מוצרים דו-שימושיים, ייבוא וייצוא, אישים וישויות; מספר רב של חברות מסחריות כגון אפל, מטא (לשעבר פייבסוק), גוגל, נייק, נטפליקס וטיקטוק [הודיעו](#) על

הפסקת פעילותן ברוסיה וכן על סנקציות נוספות. בנוסף, ב-2 במרץ [הוציא](#) מדינות ה-G7 (ארגון המדינות המתועשות) מספר בנקים רוסיים ממערכת התשלומים העולמית (SWIFT).

ב-4 במרץ [אימצ](#) האיחוד האירופי החלטה במסגרתה הורה על מתן [הגנה זמנית](#) לכלל הפליטים שנמלטו מאוקראינה בשל פלישת רוסיה. ההגנה כוללת, בין היתר, אישור שהייה לתקופה של עד שלוש שנים בכלל מדינות האיחוד, גישה לשירותי רווחה, עבודה וטיפול רפואי. מדובר בפעם הראשונה שהאיחוד מקבל החלטה מכוח הדירקטיבה שהתקבלה בנושא בשנת 2001 לאחר המלחמות בבלקן.

4 במרץ, [Reuters](#); 4 במרץ, [Politico](#). לניתוח ההחלטה בהקשר של המענה העולמי לפליטים מאוקראינה ראו: [אלנה צ'צ'יקו וקתרינה לינוס](#), 5 במרץ, [Lawfare](#); לניתוח ההחלטה וביקורת על מדיניות פולין והונגריה ביחס אליה ראו: [קרולינה בביקה](#), 11 באפריל, [Opinio Juris](#).

דיני מלחמה

ב-1 במרץ [הגיש](#) ממשל ביידן לקונגרס את הדוח השנתי בדבר המסגרת המשפטית והמדינית בנוגע לשימוש של ארצות הברית בכוח צבאי בשנת 2021.

מאבק בטרור

ב-3 במרץ [קיבל](#) בית המשפט העליון של ארצות הברית את ערעור הממשל, וקבע כי ניתן להחיל חיסיון בגין סודות מדינה על המידע שהתבקש על ידי פעיל אל-קאעידה אבו זוביידה לצורך העברתו לרשויות בפולין שמקיימות חקירה פלילית בנושא. המידע עסק בחקירתו על ידי ה-CIA במתקן מעצר וחקירה בפולין בין השנים 2002-2003.

3 במרץ, [Reuters](#); 3 במרץ, [Guardian](#). לניתוח וביקורת על ההחלטה ראו: [ג'וזף מרגוליס](#), 11 במרץ, [Just Security](#).

ב-4 במרץ [קיבל](#) בית המשפט העליון בארצות הברית את ערעור ה-FBI וקבע כי סעיף בחוק איסוף מודיעין זר (FISA), המאפשר לבית משפט לבחון את החוקיות של ביצוע מעקב אלקטרוני, לא מקים זכות לבחון את ביצוע המעקב כאשר המדינה מחילה חיסיון בגין סודות מדינה. זאת, במסגרת תביעה שהגישו שלושה תושבים מוסלמים שטענו כי היו נתונים למעקב לא חוקי בין השנים 2007-2006, בשל דתם.

4 במרץ, [Reuters](#).

ב-3 במרץ [דחה](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) עתירה שהגיש אזרח דני בעל אזרחות נוספת תוניסאית, כנגד שלילת האזרחות הדנית שלו וגירושו לתוניסיה בעקבות הרשעתו בהצטרפות לארגון דאעש בסוריה.

3 במרץ, [הודעת בית הדין](#).

משפט בינלאומי פלילי וחקירות על פשעי מלחמה

ב-14 במרץ הסגירה צ'אד את מקסים ג'ופרוי מוקום לבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC). מוקום, מתאם פעולות ארצי של מליצית אנטי-בלאקה, חשוד בביצוע מגוון רחב של פשעי מלחמה ופשעים כנגד האנושות בין השנים 2013-2014, אגב העימות המזוין הלא מדינתי בין מיליציות אתניות ברפובליקה המרכז אפריקאית. הליך אישור האישומים עתידי להיפתח ב-31 בינואר 2023. 15 במרץ, ASIL; 15 במרץ, Reuters.

ב-10 במרץ הודיע תובע בית הדין הפלילי הבינלאומי, קאריס חאן, כי הגיש בקשה להוצאת צווי מעצר כנגד שלושה בכירים בכוחות הבדלניים הפרו-רוסיים בגיאורגיה. השלושה חשודים בביצוע פשעי מלחמה אגב כליאת אזרחים גיאורגיים במהלך העימות המזויין שהתגלע בדרום אוסטיה בחודש אוגוסט 2008 ושימוש בהם כבני ערובה בעסקת חילופי שבויים עם ממשלת גיאורגיה. מדובר בהליכים הראשונים שנפתחו בבית הדין במסגרת החקירה בגיאורגיה. 10 במרץ, AP. לדיון בחקירת פשעי רוסיה בבית הדין ובהשפעה על מעמדו בזירה הבינלאומית ראו: אורי בארי ופנינה שרביט ברוך, 7 באפריל, INSS; לניתוח ההודעה ודיון במשמעותה ראו: גאבור רונה, 1 באפריל, Just Security.

ב-4 במרץ הרשיע בית משפט בשוודיה אזרחית המדינה בביצוע פשעי מלחמה, אגב נסיעתה עם בנה בן ה-12 לסוריה ואי מניעה ממנו להצטרף לארגון דאעש (כאשר בהמשך הוא נהרג במלחמת האזרחים במדינה), וגזר עליה 6 שנות מאסר.

זכויות אדם

ב-22 במרץ הרשיע בית משפט במוסקבה את מבקר המשטר אלכסיי נבלני בגין הונאה רחבת היקף וביזיון בית משפט, אגב טענות לשימוש אישי בכספי תרומות, וגזר עליו 9 שנות מאסר וקנס, המתווספים ל-32 חודשי המאסר שהוטלו עליו בחודש פברואר 2021. 22 במרץ, Guardian.

סייבר, טכנולוגיה ופרטיות

ב-1 במרץ קיבל בית משפט בגרמניה עתירות שהגישו חברת מטא (לשעבר פייסבוק) וגוגל כנגד תיקון חוק משנת 2020, המורה לרשתות חברתיות להעביר מידע לרשויות אודות משתמשים שפרסמו ביטויי שנאה (hate speech) או תוכן לא חוקי מסוים, וקבע כי הוא מפר בחלקו את הדין האירופי.

ב-24 במרץ [סיכמו](#) נציגים של הפרלמנט והמועצה האירופית על סעיפי חוק השווקים הדיגיטליים (Digital Markets Act) אשר כולל אסדרה נרחבת של פעילות ענקיות הטכנולוגיה כגון אמזון, מטא (לשעבר פייסבוק), גוגל ואפל, במטרה לצמצם את כוח השוק שלהן. הצעת החוק צריכה להשלים את כללי הליכי החקיקה בטרם תיכנס לתוקף.

25 במרץ, [Reuters](#); 25 במרץ, [Guardian](#).

ב-25 במרץ [הודיעו](#) ארצות הברית והאיחוד האירופי כי הגיעו להסכמות עקרוניות בדבר הסדר חדש להעברת מידע אישי ביניהם. זאת, לאחר שבחודש יולי 2020 [קבע](#) בית הדין לצדק של האיחוד האירופי (CJEU) כי ההסדר הקודם, "מגן הפרטיות", לא עומד בדרישות האסדרה האירופית בדבר הגנת המידע (GDPR).

25 במרץ, [Reuters](#).

מדיניות ביטחונית וצעדים ביטחוניים

ב-15 במרץ אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2625 \(2022\)](#) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של משלחת האו"ם לדרום סודן (UNMISS).

15 במרץ, [הודעת מועצת הביטחון](#).

ב-17 במרץ אימצה מועצת הביטחון של האו"ם את [החלטה 2626 \(2022\)](#) במסגרתה האריכה בשנה את המנדט של משלחת הסיוע של האו"ם לאפגניסטן (UNAMA).

17 במרץ, [הודעת מועצת הביטחון](#).

שינויי אקלים

ב-15 במרץ [הפכה](#) ערכאת ערעור פדרלית באוסטרליה [פסק דין](#) מחודש מאי 2021, וקבעה כי על הממשלה לא מוטלת החובה לנקוט אמצעי זהירות סבירים כדי למנוע גרימת נזק אישי לילדים כתוצאה ממשבר האקלים, כאשר היא מחליטה על מתן אישור להרחבת מכרה פחם במדינה.

15 במרץ, [Reuters](#); 15 במרץ, [Guardian](#).

התפתחויות מדיניות

ב-15 במרץ [קבע](#) בית הדין האירופי לזכויות אדם (ECtHR) כי פולין הפרה את האמנה כאשר פגעה בזכות להליך הוגן של שופט שהופסקה כהונתו כחבר במועצה הלאומית לרשות השופטת בשנת 2018, כחלק מהרפורמות במערכת בתי המשפט, ללא יכולת לעתור כנגד ההחלטה.

15 במרץ, [הודעת בית הדין](#).

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. [צפו בלקטי הידיעות הקודמים](#).

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- orib@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות